

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyně B. I.**, zastoupené Mgr. Monikou Ipserovou, advokátkou, se sídlem Sladkovského 505, Pardubice, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 5. 2003, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 11 Ca 145/2003 - 15 ze dne 27. 11. 2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Mgr. Monice Ipserové, advokátce, se sídlem Sladkovského 505, Pardubice, **se přiznává** odměna za zastupování žalobkyně ve výši 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 19. 5. 2003, byla zamítnuta žádost žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) o jednorázovou peněžní částku podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až

1945. Své rozhodnutí odůvodnila žalovaná tím, že stěžovatelka podala žádost až po uplynutí prekluzivní lhůty pro uplatnění nároku na výše uvedenou jednorázovou částku.

Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu k Městskému soudu v Praze. V ní uvádí, že tuto žádost podala až po lhůtě, neboť o možnostech dalšího odškodnění nevěděla. Namítá, že jí stát měl o možnostech odškodnění informovat, protože předchozí odškodnění již dostala. Konstatuje, že byla vězněna patnáct měsíců, je částečně invalidní, nikde nepracuje a nemá jiný příjem.

Shora uvedeným rozsudkem Městského soudu v Praze byla žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí žalované zamítnuta. V odůvodnění soud uvádí, že zákon č. 261/2001 Sb. koncipuje řízení o poskytnutí jednorázové peněžní částky mimo jiné politickým vězňům jako řízení návrhové, které je zahájeno výlučně podáním návrhu. Správní orgán tedy neměl povinnost zahajovat řízení z úřední povinnosti. Bylo na stěžovatelce, aby podala návrh na přiznání této jednorázové peněžní částky. Dále uvádí, že pro uplatnění nároku podle zákona č. 261/2001 Sb. je stanovena propadná (prekluzivní) lhůta, a to do 31. 12. 2002. Po marném uplynutí této lhůty právo (nárok) zaniká. Stěžovatelka však žádost podala až dne 23. 4. 2003, tedy téměř 4 měsíce po uplynutí uvedené prekluzivní lhůty. Uzavírá, že tento zákon byl schválen dne 10. 7. 2001, byl řádně uveřejněn ve Sbírce zákonů a účinným se stal od 26. 7. 2002; stěžovatelka tedy měla možnost se s jeho obsahem seznámit.

Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze podala stěžovatelka kasační stížnost, ve které uvádí, že nevěděla o tom, že existovala právní úprava, podle které měla nárok na jednorázovou peněžní částku, a proto žádá o nové projednání její věci. V doplnění kasační stížnosti ze dne 18. 6. 2004 uvádí, že došlo k pochybení při aplikaci § 3 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb. Dále poukazuje na to, že jí nebyla doručena výzva k vyjádření případného souhlasu s rozhodnutím věci bez jednání podle § 51 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka tak namítá nezákonnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dále tzv. jinou vadu řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze po věcné stránce včetně hledisek dle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a dospěl k názoru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka nejprve namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Toto nesprávné posouzení právní otázky mělo spočívat v nesprávné aplikaci § 3 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb., který neměl být na daný případ aplikován, neboť žalovaná neupozornila stěžovatelku na možnost zažádat o odškodnění. Nesprávné posouzení právní otázky může spočívat jednak v aplikaci nesprávné právní normy na zjištěný skutkový stav a jednak též v aplikaci sice správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Podle § 3 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb. platí, že nárok na jednorázovou peněžní částku je nutné uplatnit písemnou žádostí u orgánu příslušného k vydání rozhodnutí nejpozději do 31. 12. 2002, jinak nárok zaniká. Podle § 6 téhož zákona je příslušným orgánem k vydání rozhodnutí v případě stěžovatelky Česká správa sociálního zabezpečení (žalovaná).

Z těchto ustanovení tak vyplývá, že pokud stěžovatelka nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky neuplatnila u žalované do 31. 12. 2002 její nárok zanikl.

Žalovaná by tedy v tomto případě nebyla oprávněna k výplatě uvedené jednorázové peněžní částky, i kdyby stěžovatelka jinak všechny zákonné podmínky splňovala.

Ze správního spisu ohledně této skutečnosti vyplynulo, a stěžovatelka to nikterak nepopírá, že žádost podala 23. 4. 2003. Pokud tedy stěžovatelka měla nárok na jednorázovou peněžní částku, její nárok ze zákona uplynutím dne 31. 12. 2002 zanikl.

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že z žádného ustanovení zákona č. 201/2001 Sb. ani z obecných ustanovení o správním řízení nelze dovodit, že by žalovaná byla povinna informovat potencionální oprávněné osoby o možnosti uplatnit nárok na jednorázovou peněžní částku podle uvedeného zákona. Zákon tak ponechává iniciativu na těchto osobách, které se také k ochraně svých zájmů a práv mohou sdružovat, i stěžovatelka konstatuje, že je spojena s Konfederací politických vězňů. Opomenutí těchto osob však nelze klást k tíži státu a jeho orgánům.

Ohledně této námitky tak Nejvyššímu správnímu soudu nezbyvá než konstatovat, že Městský soud v Praze nepochybil, když z § 3 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb. dovedl, že nárok stěžovatelky na jednorázovou peněžní částku podle téhož zákona zanikl. V jeho rozhodnutí tak nelze shledat nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Dále námitka stěžovatelky směřuje do tzv. jiné vady řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť uvádí, že soud rozhodoval bez nařízení jednání, ačkoli pro to nebyly splněny zákonné podmínky. Podle uvedeného ustanovení s. ř. s. může být důvodem kasační stížnosti i jiná vada řízení před soudem, mohla-li mít na následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle § 51 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

Ve vztahu k této námitce Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že stěžovatelka byla přípisem ze dne 15. 10. 2003 (č. 1. 13 spisu) řádně vyzvána k vyjádření ohledně návrhu na rozhodnutí věci bez nařízení jednání a poučena o následcích, v případě, že se nevyjádří. K vyjádření jí byla stanovena lhůta dva týdny od doručení této výzvy. Výzva byla doručena 24. 10. 2003. Lhůta pro vyjádření jí proto uplynula dnem 7. 11. 2003. Jelikož se stěžovatelka v této lhůtě k možnosti rozhodnutí věci bez nařízení jednání nevyjádřila, je třeba mít podle výše zmíněných ustanovení za to, že s uvedeným postupem souhlasila. Městský soud v Praze proto nepochybil, jestliže rozhodl o věci bez nařízení jednání. Ani tato námitka stěžovatelky proto není důvodná.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost zamítl, shledav ji z výše uvedených důvodů nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože žalovaná, která měla úspěch ve věci, žádné náklady neuplatňovala a Nejvyšší správní soud ani žádné jí vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že se žalované právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Odměna právní zástupkyni stěžovatelky, která byla ustanovena stěžovatelce k její žádosti usnesením Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2004, č. j. 11 Ca 145/2003 - 38, byla stanovena za dva úkony právní služby na základě § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve výši 2000 Kč. Výše hotových výdajů byla stanovena podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za dva úkony právní služby ve výši 150 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 14. dubna 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu